

11. gr.

Halda skal gerðabók um fundi og allar samþykktir fræðsluráðs. Allir viðstaddir fræðsluráðsmenn undirrita gerðabókina. Jafnan skal senda fræðslumálastjóra afrit af samþykktum fræðsluráðs.

12. gr.

Kostnaður við störf fræðsluráðs greiðist úr hlutaðeigandi sýslu- eða bæjar-sjóði.

Erindisbréf þetta er sett samkvæmt lögum nr. 34/1946, um fræðslu barna, og lögum nr. 48/1946, um gagnfræðanám.

Menntamálaráðuneytið, 1. júní 1962.

Gylfi Þ. Gíslason.

Birgir Thorlacius.

ERINDISBRÉF

fyrir skólanefndir í barna- og gagnfræðastigsskólum.

I. Skipan skólanefnda og höfuðmarkmið.

1. gr.

Skólanefndir skulu kosnar eða skipaðar samkvæmt ákvæðum laga fyrir hlutaðeigandi skóla.

2. gr.

Skólanefnd hvers skóla hefur á hendi stjórn þeirra mála, er skólann varða, undir yfirumsjón fræðslumálastjóra samkvæmt því, er nánar greinir í erindisbréfi þessu.

Í störfum sínum ber skólanefnd að keppa að því, að nemendur hljóti sem bezta aðstöðu til þess að öðlast þá fræðslu, sem ætlazt er til, að skólinn veiti, hverjum eftir sínum aldri og þroska.

II. Um fræðsluskyldu, skólaskyldu o. fl.

3. gr.

Öll börn og unglingar eru fræðsluskyld á aldrinum 7—15 ára. Þó getur fræðsluráð ákveðið að fengnu samþykki fræðslumálastjórnar, að fræðsluskylda í einu eða fleiri skólahverfum innan fræðsluhéraðsins skuli aðeins ná til 14 ára aldurs, ef hlutaðeigandi skólanefnd óskar þess. Heimilt er sveitarfélögum með samþykki fræðslumálastjórnar að hækka fræðsluskyldualdur til 16 ára.

4. gr.

Börn og unglingar á fræðsluskyldualdri eru skólaskyld, nema þeim hafi verið veitt undanþága frá skólagöngu.

Undanþegnir skólaskyldu eru:

- a) nemendur á barnaskólaaldri í þeim skólahverfum, þar sem skólanefnd hefur fengið samþykki fræðsluráðs fyrir, að skólaskylda hefjist ekki fyrr en við 8, 9 eða 10 ára aldur,

- b) nemendur, sem sækja viðurkennda einkaskóla,
 - c) nemendur, sem hafa fengið leyfi skólanefndar og skólastjóra til þess að stunda nám utan skólans, og skal það leyfi bundið því skilyrði, að hlutaðeigandi nemendur fái fullnægjandi kennslu annars staðar. Skylt er þessum nemendum að koma til viðtals eða prófs í skólanum, þegar skólastjóri óskar þess,
 - d) nemendur, sem að dómi skólalæknis, kennara og skólastjóra geta ekki haft not venjulegrar skólagöngu vegna andlegra eða líkamlegra annmarka. Leita skal álits skólasálfræðings, sé þess kostur,
 - e) nemendur, sem að dómi skólastjóra og kennara spilla góðri reglu í skólanum og eru miður heppilegt fordæmi öðrum nemendum.
- Skólanefnd skal hlutast til um, að þeim nemendum, er um getur í d- og e- lið-um verði séð fyrir vist í skóla eða stofnun, sem veitir þeim uppeldi og fræðslu við þeirra hæfi.

5. gr.

Ef ástæða þykir til, getur skólanefnd auglýst, fyrir hvaða tíma beiðnir um undanþágu frá skólaskyldu skulu sendar henni. Er eigi skylt að taka þær umsóknir til greina, sem koma síðar en einum mánuði áður en kennsla á að hefjast.

6. gr.

Skólanefnd lætur skólastjóra í té í tæka tíð, áður en skóli hefst, skrá um þá nemendur, er ganga eiga í skólann, en skólastjóri gerir skólanefnd aðvart, ef nemandi kemur ekki í skóla eða vanrækir skólanám úr hófi fram.

Skólanefnd skal hafa skrá um þá fræðsluskylda nemendur, er sækja viðurkennda einkaskóla.

7. gr.

Komi skólaskyldur nemandi ekki í skóla eða vanræki skólagöngu og láti ekki skipast við umvöndun skólastjóra, skal skólanefnd áminna forráðamenn hans, svo fljótt sem auðið er. Beri þetta ekki árangur, má beita dagsektum eftir ákvæðum laga hlutaðeigandi skóla.

Sé um vandræði að ræða í sambandi við samskipti skóla og nemenda eða forráðamanna þeirra, sem heyra undir verksvið barnaverndarnefndar, skal skólanefnd koma málinu til afgreiðslu á vettvangi barnaverndar.

III. Um húsnæði til skólahalds.

8. gr.

Skólanefnd sér um, að skólahús eða annað húsnæði til skólahalds sé svo hentugt sem kostur er og að það fullnægi þeim reglum um hollustuhætti, sem heilbrigðismálastjórnin setur.

Þurfi skólanefnd að fá leigt húsnæði til skólastarfa, þarf hlutaðeigandi sveitarstjórn að samþykkja leigumálann.

Þá skal skólanefnd annast um, að skólahúsnæði sé tilbúið til kennslu á réttum tíma.

9. gr.

Skólanefnd hlutast til um í samráði við skólastjóra, að sveitarstjórn annist nauðsynlegt viðhald skólahúsa, eða felur öðrum að gera það. Fer um þetta atriði eftir þeim reglum, er fræðslumálastjórn setur.

Sé þörf á nýbyggingu, viðbyggingu eða gagngerðum endurbótum skóla, gerir skólanefnd hlutaðeigandi sveitarstjórn og fræðslumálastjóra aðvart um það. Skólanefnd ber að leita álits skólastjóra um þessi atriði.

10. gr.

Skólastjóri hefur full umráð skólahúsnæðis til afnota fyrir nemendur og kennara skólans, en að öðru leyti eru umráð þess í höndum skólanefndar, nema í kaupstöðum, þar eru umráð húsnæðis barnaskólanna í höndum bæjarstjórnar. Bæjarstjórn er þó eigi heimilt að ráðstafa skólahúsnæði án samþykkis skólanefndar. Hafa skal samráð við skólastjóra um notkun skólahúsnæðis til annarra nota en starfa skólans.

IV. Kennslutæki o. fl.

11. gr.

Skólanefnd skal sjá um, að skólinn hafi auk húsnæðis allan nauðsynlegan aðbúnað, svo sem skólalóð, leikvelli, kennslutæki og innanstokksmuni. Sér hún í samráði við skólastjóra um viðhald alls þessa og aukningu eftir þörfum.

12. gr.

Í tæka tíð, áður en skólaárið hefst — eða kennslutíminn að haustinu, skal skólanefnd eða skólastjóri (kennari) fyrir hennar hönd senda Ríkisútgáfu námsbóka skrá yfir þær námsbækur, sem talið er, að þurfi á því skólaári til útbýtingar meðal fræðsluskyldra nemenda í skólahverfinu. Ríkisútgáfan sendir eyðublöð til útfyllingar í því skyni.

Ef þörf krefur, er skólanefnd skylt að annast um útvegum á öðrum bókum, ritföngum, kennsluáhöldum, handavinnuefni og öðru, sem þarf, til þess að kennslan geti komið að tilætluðum notum.

V. Um kennara og annað starfsfólk.

13. gr.

Losni skólastjóra- eða kennarastaða við skóla eða þörf sé á viðbótarkennara, skal skólanefnd þegar tilkynna það fræðslumálastjóra, og sér hann þá um, að staðan verði auglýst í útvarpi og Lögbirtingablaðinu.

14. gr.

Hafi kennarastaða verið auglýst, skal skólanefnd, eins fljótt og auðið er að loknum umsóknarfresti, halda fund og senda síðan fræðslumálastjóra allar umsóknirnar ásamt tillögum sínum um val kennara.

Skólanefnd skal mæla með þeim umsækjendum um stöðu, sem fullnægja þeim kröfum, sem gerðar eru í lögum hlutaðeigandi skóla, til þess að vera skipaður kennari, svo fremi að nægar umsóknir berist frá mönnum með ótvíræð kennara-réttindi.

Hið sama gildir einnig um ráðningu stundakennara.

15. gr.

Skólanefnd skal, þegar fjöldi umsókna leyfir, mæla með eigi færri en þremur umsækjendum fyrir hverja kennarastöðu, sem auglýst hefur verið, og telur hún þá þann umsækjandann fyrstan, er hún mælir fastast með, og síðan aðra í þeirri röð, er hún telur, að þeir komi til greina. Nú hafa þrjár eða fleiri kennarastöður verið auglýstar, og er skólanefnd þá eigi skylt að mæla með fleirum en tveimur umsækjendum fyrir hverja kennarastöðu.

Skólanefnd er skylt að leita álits skólastjóra um umsækjendur, ef velja á kennara, og námstjóra, ef um skólastjóra er að ræða. Verði ágreiningur innan skólanefndar eða milli skólanefndar og skólastjóra eða námstjóra, getur hver aðili

um sig gert tillögur til fræðslumálastjórnarinnar. Rökstudd greinargerð skal ávallt fylgja tillögum framangreindra aðila.

16. gr.

Stundakennara og ráðskonu við heimavistar skóla ræður skólastjóri með samþykki skólanefndar, svo og forfallakennara, ef þörf krefur.

17. gr.

Sveitarstjórn ræður — að fengnum tillögum skólastjóra — annað starfsfólk barnaskóla en kennara og ráðskonu við heimavistar barnaskóla, en í skólum gagnfræðastigsins ræður skólastjóri sama starfsfólk með samþykki skólanefndar.

Þeir aðilar, sem ráða framangreint starfsfólk, geta sett því erindisbréf, og skal leita staðfestingar fræðslumálastjóra á því.

18. gr.

Í lok kennslutímans ár hvert skal skólanefnd kynna sér, hvort settur skólastjóri eða kennari við skólann hefur hug á að vera áfram í stöðu sinni. Óski kennari að halda stöðunni og skólanefnd fellst á það, ber henni að tilkynna það fræðslumálastjóra. Telji skólanefnd rétt að auglýsa stöðu setts kennara, ber henni að tilkynna kennaranum það eigi síðar en að loknu vorprófi.

Stundakennarar eru aðeins ráðnir yfir kennslutímamann frá ári til árs.

19. gr.

Þegar settur skólastjóri eða kennari við heimavistar barnaskóla eða gagnfræðastigsskóla hefur gegnt stöðu við sama skóla í 2 ár, skal skólanefnd gera tillögu til fræðslumálastjóra um, að hann verði skipaður í stöðu sína eða óska þess, að staðan verði auglýst.

Skólastjóri eða kennari við heimangöngubarnaskóla getur farið fram á skipun í stöðu sína, þegar hann hefur gegnt henni í 1 ár, og skal þá skólanefnd gera tillögu til fræðslumálastjóra um skipun eða setningu, nema hún óski þess, að staðan verði auglýst laus til umsóknar.

20. gr.

Skólanefnd gerir tillögur til fræðslumálastjóra um árlegan starfsmánaðafjölda skóla síns, svo og um breytingar á þegar ákveðnum starfstíma, ef aðstaða breytist vegna nemendafjölda o. fl. Skal skólanefnd gæta hagsýni í þessu efni.

21. gr.

Vikulegur kennslustundafjöldi kennara er ákveðinn í lögum, en heimilt er skólastjóra með samþykki skólanefndar og fræðslumálastjórnar að fækka skyldustundum kennara, ef sérstök ástæða þykir til, vegna annarra starfa í þágu skólans eða mikillar heimavinnu vegna kennslugreina sinna. Einnig má taka tillit til slíkra aukastarfa, þegar ákveðinn er árlegur starfsmánaðafjöldi kennara.

22. gr.

Í fjölsóttum skólum getur sveitarstjórn, að fengnum tillögum skólastjóra og skólanefndar, skipað einn af föstum kennurum skóla sem yfirkennara. Skal hann vera skólastjóri til aðstoðar í starfi hans.

23. gr.

Kennsluskylda skólastjóra er ákveðin í erindisbréfi þeirra. Þó getur skólanefnd gert tillögur til fræðslumálastjórnar um fækkun skyldustunda skólastjóra, ef þess er talin brýn þörf vegna annarra starfa í þágu skólans.

VI. Um kennslu og próf.

24. gr.

Skólanefnd hefur ekki bein afskipti af sjálfu kennslustarfi skólanna, stunda- skrár, námsefni eða verkaskiptingu milli kennara. Hins vegar ber henni að fylgja- ast með störfum skólanna eftir föngum og gera námstjóra eða fræðslumálastjóra aðvart, ef um alvarlegar misfellur er að ræða. Þá skal skólanefnd sjá um, að skóli starfi tilskilinn tíma ár hvert.

25. gr.

Um próf fer eftir reglugerð þar um. Skólanefnd getur, að fenginni umsögn skólustjóra, veitt leyfi til þess, að nemandi ljúki barnaprófi, fullnaðarprófi eða unglingsprófi einu ári fyrr en almennt er ætlað til lögum samkvæmt. Þess skal vel gætt í þessu sambandi að veita aðeins mjög duglegum og vel þroskuðum nem- endum umrætt leyfi og því aðeins, að þeir haldi áfram námi.

VII. Um námstjóra.

26. gr.

Námstjórar eru leiðbeinendur og eftirlitsmenn skólanna. Skólanefnd getur því leitað álits og aðstoðar námstjóra, eftir því sem hún telur ástæðu til. Á sama hátt ber skólanefnd að aðstoða námstjóra, veita honum eftir föngum þær upp- lýsingar, sem hann kann að óska eftir, og aðstoða hann í störfum, eftir því sem kostur er.

VIII. Um fjármál.

27. gr.

Reikningsár skólanna miðast við almanaksár.

Skólanefnd semur áætlun um kostnað við skólalald ár hvert, svo og stofn- kostnað, ef um er að ræða, og sendir sveitarstjórn fyrir þann tíma, er hún ákveður. Einnig sendir skólanefnd fræðsluráði samrit áætlunar sinnar, ef það óskar þess.

28. gr.

Nú getur framfærandi skólaskylds nemanda fyrir fátæktar sakir, að dómi skóla- nefndar, ekki staðizt kostnað þann, er leiðir af lögboðinni skólavist hans, og skal þá sá kostnaður greiddast að einhverju eða öllu leyti úr sveitarsjóði eftir ákvörðun sveitarstjórnar sem önnur gjöld til skólalalds.

29. gr.

Oddviti sveitarstjórnar annast allar greiðslur vegna skólanna, nema aðrar ráð- stafanir hafi verið gerðar í samráði við skólanefnd. Formaður skólanefndar áritar alla reikninga, en þó getur skólanefnd falið öðrum að gera það eftir samkomulagi, t. d. skólustjóra.

30. gr.

Um reikningshald vegna kostnaðar við skólalald og stofnkostnað skal farið eftir lögum og reglugerð þar að lútandi.

31. gr.

Svo fljótt sem auðið er eftir hver áramót, skal reikningshaldari gera reikning yfir kostnað vegna skólalalds og senda hann fræðslumálastjóra og fjármálaeftirlits- manni skóla.

Fræðslumálastjóri leggur til eyðublað undir skólareikninginn, og skal hann færður og áritaður samkvæmt því, er eyðublaðið gerir ráð fyrir.

IX. Um skýrslugerð o. fl.**32. gr.**

Skólastjóri semur skýrslur um skólalald, próf o. fl., en formaður skólanefndar staðfestir réttmæti þeirra og veitir skólastjóra upplýsingar eftir þörfum. Skýrslur þessar og skólareikninga skal senda fræðslumálastjóra eigi síðar en fyrir 1. júlí ár hvert.

33. gr.

Skólanefnd heldur fundi, svo oft sem þurfa þykir. Óski einn eða fleiri skólanefndarmenn eftir fundi, skólastjóri eða námstjóri, skal formaður nefndarinnar boða til fundar, svo fljótt sem auðið er.

Skólastjóri skal jafnan boðaður á skólanefndarfund. Skólastjóri og námstjóri hafa málfrelsi og tillögurétt á skólanefndarfundum.

Skólanefnd getur enga ályktun gert, nema meiri hluti hennar sé á fundi.

Skólanefndarmenn hafa ekki atkvæðisrétt í þeim málum, er varða þá persónulega.

34. gr.

Skólanefnd velur einn mann úr sínum hópi til þess að vera ritari nefndarinnar.

Rita skal í gerðabók allar samþykktir og ályktanir skólanefndar, og skulu viðstaddir fundarmenn undirrita fundargerðina.

Fundargerðabók, afrit af skýrslum og sendum bréfum skulu vera í vörzlu formanns skólanefndar eða öðrum öruggum og tiltækilegum stað, ef hentara þykir.

35. gr.

Formaður skólanefndar, sem jafnframt er trúnaðarmaður fræðslumálastjórnar í nefndinni, annast um framkvæmd samþykpta eða ályktana skólanefndar, svo og önnur atriði, sem fram eru tekin í erindisbréfi þessu.

36. gr.

Kostnaður við störf skólanefndar greiðist úr sveitarsjóði sem önnur gjöld við skólalald.

X. Um einkaskóla.**37. gr.**

Skólanefnd skal ganga eftir því með auglýsingu eða á annan hátt, að þeir einstaklingar, sem hafa smábarnaskóla eða taka að sér kennslu fræðsluskyldra nemenda, sendi skólanefnd fullnægjandi skýrslu um húsakynni, hollustuhætti skólans og þeirra, sem þar eiga að starfa.

Fyrir nemendur á fræðsluskyldualdri, sem sækja löggilta einkaskóla, þarf eigi undanþágu frá að sækja almenna skóla, en skólanefnd skal ganga eftir því, að forstöðumaður einkaskólans sendi henni í byrjun hvers skólaárs skrá yfir fræðsluskylda nemendur, sem sækja skóla hans, og tilkynni henni allar breytingar, jafnóðum og þær verða.

XI. Um ágreining.**38. gr.**

Verði ágreiningur út af ákvæðum erindisbréfs þessa, má leggja hann undir úrskurð fræðslumálastjóra, en þeim úrskurði má áfrýja til menntamálaráðuneytisins.

Erindisbréf þetta er sett samkvæmt lögum nr. 34/1946, um fræðslu barna, og lögum nr. 48/1946, um gagnfræðanám.

Menntamálaráðuneytið, 1. júní 1962.

Gylfi Þ. Gíslason.

Birgir Thorlacius.

ERINDISBRÉF

fyrir skólastjóra í barna- og gagnfræðastigsskólum.

I. Almenn ákvæði.

1. gr.

Skólastjóri stjórnar allri starfsemi skóla síns eftir þeim lögum og reglum, sem þar um gilda á hverjum tíma, og ber ábyrgð á henni gagnvart skólanefnd og fræðslumálastjórn.

2. gr.

Þegar rétt er um skólanefnd í erindisbréfi þessu, á það eins við um fræðsluráð, þar sem það hefur á hendi störf skólanefndar.

3. gr.

Skólastjóri skal leitast við að haga störfum í skóla sínum í sem fyllstu samræmi við eðli og þarfir skólanemenda. Hann skal hlutast til um, að skólinn hjálpi nemendum að öðlast heilbrigð lífsviðhorf og hollar lífsvenjur, sé á verði um heilbrigði þeirra og veiti þeim tilsögn í lögskipuðum námsgreinum, hverjum eftir sínum þroska.

II. Um nemendur.

4. gr.

Skólanefnd lætur skólastjóra í té í tæka tíð, áður en skóli hefst, skrá um þá nemendur, sem sækja eigi skóla. Sæki skólaskyldur nemandi ekki skóla á tilsettum tíma, ber skólastjóra að kynna sér ástæður fyrir því og gera skólanefnd aðvart, ef ekki rætist úr.

5. gr.

Til skólastjóra skal sækja um undanþágu fyrir nemendur frá skólavist um stundarsakir af öðrum ástæðum en veikindum. Komi nemandi ekki í skóla af heilsufarsástæðum, skal það tilkynnt skólanum. Skólastjóri getur krafizt læknisvottorðs.

Í barnaskólum, þar sem sérstakir vor- og haustskólar starfa, er skólastjóra heimilt, í samráði við skólanefnd, að veita börnum undanþágu frá skólagöngu vegna sumardvalar eða sumarstarfs, enda sé kunnáttu barnsins og aðrar ástæður því ekki til fyrirstöðu.

6. gr.

Skólastjóri hefur rétt til að víkja nemanda úr skóla um stundarsakir, ef hann gerist brotlegur.

Nemanda, sem að dómi skólastjóra og kennara er óhafandi með öðrum nemendum sakir siðleysis eða einstakrar óhlýðni og hefur ekki látið skipast við áminn-